

Клуб одного добірного тексту

Сьогодні наші погляди прикуті до неймовірного за своєю багатшаровістю вірша Богдана Ігоря Антонича “Колискова”

Вузли доріг затиснуті на горлах сіл. Знов сняться сни минулі.
Сідають дні, мов птахи, на хатах і розгортають крила вітру.
Скриплять колиски: “Синку, спи, накрию сном тебе, мов листям мирту,
лиш не ходи, хлоп’ятко, в ліс, бо вовк тебе у лісі з’їсть, ой люлі!”

Співає на шляху піхота: “Не стелися по землі, барвінку!”
Пан сотник лютий: Покрутило б язика вам, покручі прокляті!”
Ударило у мідь дороги, мов у жовтий бубон, сонце дзвінко,
кийки проміння б’ють червоним верблем у калюж рудяві лати.

Під спів піхоти сходить вечір. Ще в розприслім сонці сяє зброя.
Вже ніч. До зір пришпилені кокарди літаків. Ніхто не будить
розквітлих квітням снів дитячих, і не бачили, не знали люди,
коли зоря спинилась над колискою майбутнього героя.
Сюрреаліст.

Колискова?

Дороги, прірви, він впадає у марення-напівсон, повертаючись у
“реальність” – час, коли “сідали дні, мов птахи, на хатах і розгортали
крила вітру”. За вікном холодно, тривожно, а в помешканні затишно і тепло.
Монотонно-маятниковий скрип колиски... Він відчувається абсолютно
захищеним. Там, десь далеко ліс, холод, зло, біль...

А от те, що дійсно відбувається (відбувається?), не може бути
реальністю – це страшний сон (маячня):

Крок за кроком безжально нищиться, витоптується життя. Лайка, Бруд.
Розпечений метал. Б’є у потилицю надсадно пекуче сонце... Нудить... Йде
обертом земля. Мерехтить, відбиваючись у брудних калюжах, світ... Він
втрачає “свідомість”...

Повернення до “свідомості”(опритомнення):

Вечір. Спокій. Останнє зарево відбиває в металевому дзеркалі страшне
марення... Ніч... Небо... Кокарди літаків (маленьких паперових?)
пришпилені до зір. Солодко спати. Ніхто не будить...

Але... Зоря зупинилася – починається відлік часу...

Це не колискава, а усипальна.

Мета – навіки приспати свідомість, впасти у напівлетаргійний стан
невразливості: сприймати життя як сон і сон як бажану дійсність (жити в
іншому вимірі).

Життя перед вічністю... Барельєф, у якому невиразні зображення ледь-
ледь виступають над площиною тла. Брудні коні і люди застигають –
всотуються в аннали (наче викопаний через тисячоліття з ароматом іншого

часу, а не запахом тління, кістяк). Перекошені обличчя стираються (всміхаються?), “обрастають міфами і легендами”.

З “барельєфів” “зчитують” “чорне” і “біле”, тішачись можливістю поставити надцятку крапку на кілька століть/тисячоліть... – Караван інтерпретацій (що реальніше/важливіше: те, що було, чи те, що є – початок/зародок, становлення чи кінець?)...

Всі пісок (як сукупність), а ти маленька (окрема) піщина у тому піску...

Ти і твоє дитяче уявлення про щастя – єдина реальність, все інше – фантом, його треба якомога безболісніше минути.

Однак ця чужа реальність вже на вишках висне над людиною, наче фатум.

Ця поезія Антонича більше говорить про людину і її час, ніж історична проза та уся література соцреалізму.